

Bruselj, 7.9.2016
SWD(2016) 287 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta

o spremembi Uredbe (EU) št. 99/2013 o evropskem statističnem programu za obdobje 2013–2017 s podaljšanjem programa na obdobje 2018–2020

{ COM(2016) 557 final }
{ SWD(2016) 288 final }

Povzetek

Ocena učinka predloga uredbe o spremembi Uredbe (EU) št. 99/2013 o evropskem statističnem programu za obdobje 2013–2017 s podaljšanjem programa na obdobje 2018–2020

A. Nujnost ukrepanja

Zakaj? V čem je težava?

Obstaja veliko povpraševanje po uradni evropski statistiki, ker se pripravlja in izkazuje v skladu s specifičnimi načeli in ima zato v primerjavi z drugimi viri informacij dodano vrednost za uporabnike. Da bi statistike zagotavljale podporo za politike EU, je treba zapolniti številne statistične vrzeli. Nujno je treba izboljšati pravočasnost nekatere statistike, da bo zagotovila informacije, potrebne v okviru evropskega semestra. Potrebe po statističnih podatkih, ki izhajajo iz desetih političnih prednostnih nalog Komisije in čedalje večje kompleksnosti družbe, postavljajo pod vprašaj relevantnost sedanje evropske statistike.

Čeprav so si nacionalni statistični sistemi ob podpori evropskega statističnega programa za obdobje 2013–2017 močno prizadevali za posodobitev svojih metod priprave statistike, sedanja statistična infrastruktura še vedno ni dovolj prožna, da bi po potrebi zagotovila novo statistiko, pri tem pa omejila povezane stroške in upravno breme. Če se sedanja stopnja naložb ne bo povečala, evropski statistični sistem (ESS) ne bo mogel zadostiti vse večjemu povpraševanju po statističnih podatkih ali potrebi po hitrejši dostopnosti podatkov.

Strani, na katere bi predlog najbolj neposredno vplival, so uporabniki statistike (npr. oblikovalci politik, mediji in raziskovalci), pripravljavci statistike (nacionalni statistični uradi (NSU) in drugi nacionalni organi) ter respondenti (gospodinjstva in podjetja).

Kaj naj bi prinesla ta pobuda?

Cilj te pobude je vzpostaviti zakonodajni okvir za evropski statistični program za ves čas trajanja večletnega finančnega okvira in ESS zagotoviti finančno pomoč, ki jo potrebuje, če želi:

- zagotoviti visokokakovostne statistične informacije in zapolniti statistične vrzeli, ki jih je treba nujno obravnavati, s poudarkom na številnih prednostnih področjih, ki odražajo deset političnih prednostnih nalog Komisije;
- vzpostaviti stalne zmogljivosti, potrebne za hitrejšo odzivanje na nastajajoče potrebe, in prilagoditi statistično infrastrukturo, da se bo izkoristil potencial novih virov podatkov, ter
- okrepiti partnerstvo v okviru evropskega statističnega sistema in širše, da se bo dodatno povečala njegova produktivnost in okrepila njegova vodilna vloga na področju uradne statistike na svetovni ravni.

Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU?

Oblikovanje, izvajanje in spremljanje politik EU temelji na nepristranskih, zanesljivih in relevantnih statističnih dokazih, ki jih je mogoče zagotoviti le s pomočjo evropskega statističnega programa. Potrebno skladnost in primerljivost statističnih podatkov v zvezi s področji delovanja EU je mogoče zagotoviti le z usklajenim pristopom k razvoju, pripravi in izkazovanju evropske statistike, kot je določen v evropskem statističnem programu. Ukrepanje na ravni EU, kot je predlagano, bi prispevalo tudi k učinkoviti uporabi virov (zaradi ekonomije obsega) in podpori nacionalnim organom pri razvijanju njihovih zmogljivosti, na primer v smislu usklajevanja in metodologij.

B. Rešitve

Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so bile upoštevane? Ali ima katera od njih prednost? Zakaj?

V skladu z Uredbo (ES) št. 223/2009 o evropski statistiki mora trajanje evropskega statističnega programa ustrezati trajanju večletnega finančnega okvira (trenutno 2014–2020). Evropski statistični program bo prenehal veljati leta 2017, zato ga je treba podaljšati. Ocena učinka ne preučuje, ali naj se evropski statistični program podaljša, temveč kako to najbolje storiti. Obravnavane so bile naslednje možnosti:

- 1. osnovna možnost – sedanji evropski statistični program (2013–2017) se podaljša za nadaljnja tri leta (2018–2020);**
- 2. podaljšanje sedanjega evropskega statističnega programa s prilagoditvami:**
 - 2a: spremembe sedanjega evropskega statističnega programa in zmanjšan letni proračun,*
 - 2b: spremenjeni program, vključno z izboljšanimi statističnimi rezultati v skladu z desetimi političnimi prednostnimi nalogami, uravnotežen z močno ponovno razvrstitvijo prednostnih nalog (z enakim letnim proračunom),*
 - 2c: spremenjeni program, vključno z novimi statističnimi rezultati v skladu z desetimi političnimi*

prednostnimi nalogami, dopolnjen z naložbami v statistično infrastrukturo in novimi viri statistike (s povečanim proračunom);

1. dva ločena programa.

Možnost 2c se je izkazala za prednostno možnost, saj ponuja najboljše možnosti za doseganje navedenih ciljev, pri čemer se upoštevajo vse zahteve, obveznosti in omejitve.

Kdo podpira katero možnost?

Na strani pripravljavcev je Odbor za ESS večkrat pozval k večjim naložbam. Evropski svetovni odbor za statistiko je kot forum, ki zastopa uporabnike statistike, respondente, civilno družbo, socialne partnerje in znanstveno skupnost, poudaril potrebo po ustreznem financiranju, saj bodo za vzpostavitev zmogljivosti za pripravo nove statistike in kazalnikov potrebne dodatne naložbe. Evropski svetovni organ za upravljanje statističnih podatkov je poleg tega izrazil zaskrbljenost zaradi nezadostnih naložb, saj meni, da te ovirajo sposobnost ESS, da bi izkoristil podatkovno revolucijo. Zadevne strani tako med uporabniki kot pripravljavci zato podpirajo nove ukrepe za izboljšanje uradne statistike, kakor so določeni v možnosti 2c.

C. Učinki prednostne možnosti

Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Možnost 2c bi imela največji učinek v smislu zmogljivosti za hitrejšo pripravo podatkov, kar je bistvenega pomena za izpolnjevanje temeljnih potreb uporabnikov. To vključuje nove ukrepe za zapolnitev preostalih vrzeli v podatkih in izboljšanje pravočasnosti na ključnih področjih, kot je statistika energetike. Poleg tega bi imeli uporabniki koristi od boljšega izkoriščanja „masovnih podatkov“.

- Na področjih, ki jih bo prvič zajemal evropski statistični program, naj bi se povečala primerljivost statistike na evropski ravni.
- Mogoče bo nadalje posodobiti evropski statistični sistem in bolje uporabiti nove vire (npr. „masovne podatke“).
- Breme poročanja naj bi se znižalo zaradi boljše uporabe upravnih podatkov in novih virov.
- Ker zakonodaja o statistiki primarno vpliva na uporabnike podatkov, pripravljavce podatkov ter respondente, so njeni neposredni gospodarski, socialni in okoljski učinki zelo omejeni.

Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja)?

Proračun, ki je trenutno dodeljen evropskemu statističnemu programu (približno 60 milijonov EUR na leto), je majhen v primerjavi s skupnim proračunom EU in predlagano povečanje bi bilo v mejah obstoječih skupnih proračunskih omejitev. Stroške priprave statistike je treba obravnavati tudi z vidika stroškov, če ni statistike ali če obstaja samo statistika nezadostne kakovosti. Glavni neposredni stroški možnosti 2c se nanašajo predvsem na sofinanciranje nepovratnih sredstev EU za statistične ukrepe nacionalnih statističnih uradov, vendar jih je treba obravnavati kot naložbo. Pričakuje se, da bodo povrnjeni zaradi prihrankov kot rezultat zmanjšane upravne bremena ter učinkovitejših in uspešnejših metod priprave podatkov.

Kakšen bo vpliv na podjetja, MSP ter mikropodjetja?

Ukrepi iz predlaganega programa (na primer preoblikovanje priprave statistike ter boljša uporaba upravnih podatkov in „masovnih podatkov“) bodo prispevali k poenostavitvi postopkov in zmanjšanju upravnega bremena, kar bo koristilo podjetjem in posameznikom.

Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?

Pobuda bo vplivala na NSU in druge nacionalne organe. Evropski statistični program bo omogočil naložbe v projekte, začete v odziv na nove izzive, s katerimi se sooča evropska statistika (npr. izvajanje Vizije 2020 ESS, krepitev evropske statistične infrastrukture in boljša uporaba „masovnih podatkov“ ter skupna infrastruktura). Sredstva EU se zagotavljajo na podlagi sofinanciranja, zato višji proračun za evropski statistični program na ravni EU pomeni tudi višje proračunske stroške za NSU. Za razvojne projekte bodo pogosto potrebni tudi visoko kvalificirani strokovnjaki.

Bo imela pobuda druge pomembnejše učinke?

Pobuda bo spodbujala sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in krepitev zmogljivosti v državah, ki niso članice EU, s ciljem zagotoviti razpoložljivost kakovostnih podatkov. To pa bo EU omogočilo spremljanje rezultatov politike širitve in evropske sosedске politike ter merjenje upoštevanja standardov EU na področju statistike v (potencialnih) državah kandidatkah.

D. Nadaljnje spremljanje

Kdaj bo politika pregledana?

Končna ocena programa se načrtuje za leto 2021.